

Til Ældreministeriet

Mail: lupe@sm.dk; ascr@sm.dk

Hørings svar vedr. udkast til forslag til lov om ældretilsyn

Danske Ældreråd kvitterer for modtagelsen af udkast til forslag til lov om ældretilsyn og afgiver hermed høringssvar.

Danske Ældreråd støtter forslaget om at skabe et nyt og mere lærende tilsyn med ældreplejen. Det er vigtigt for os, at vi har et stærkt ældretilsyn, der kan bistå med rådgivning og sparring, og som kan påse kvalitet i helhedsplejen.

Vi bakker op om den valgte organisering med tværkommunale ældretilsyn, hvor der vurderes at være en god balance mellem på den ene side et praksisnært tilsyn og på den anden side et ensartet og uafhængigt tilsyn.

Ældrelinjen

Danske Ældreråd finder det positivt, at der som en del af ældretilsynet etableres en Ældrelinje (whistleblowerordning), hvor ældre, pårørende og andre kan henvende sig anonymt om bekymrende forhold på konkrete plejeenheder. Den mulighed er ikke alene vigtig for borgerens retssikkerhed, men er også nødvendig for at sikre, at ældretilsynet får nødvendig viden om, hvor der er risiko for kvaliteten i helhedsplejen.

Vi lægger vægt på, at Ældrelinjen er lettilgængelig for den ældre, dennes pårørende og andre. Ifølge lovforslaget skal det være op til det enkelte ældretilsyn, om linjen skal give mulighed for at indberette skriftligt eller mundtligt. Vi mener, det bør være et krav, at der alle steder er mulighed for at rette mundtlig henvendelse til ældretilsynet, fordi et krav om skriftlighed vil være en barriere for en del af målgruppen.

Tilsynsbesøg

Danske Ældreråd ser positivt på, at ældretilsynet skal føre et risikobaseret tilsyn med kvalitet i helhedsplejen, hvor udvælgelsen af enheder til tilsyn sker ud fra, om der er generel risiko for kvaliteten eller konkret bekymring herfor. Det giver god mening ud fra et ressourceperspektiv.

Samtidig deler vi vurderingen af, at den risikobaserede tilgang ikke kan stå alene, og at alle plejeenheder derfor skal have besøg af ældretilsynet med et fast interval. Her vurderer vi, at de foreslåede 5 år er lang tid. Der er brug for en hyppigere opfølgning, gerne hvert 2. år. Det gælder ikke mindst på plejehjem, hvor beboerne er meget svækkede og gennemsnitligt kun bor 2½ år. Der kan ske meget på bare 1 år, det viser rapporterne fra de plejehjemstilsyn, der i dag skal gennemføres mindst én gang årligt.

Vurdering af kvalitet

Ældretilsynet får til opgave at påse kvalitet i helhedsplejen. Det følger af lovforslaget, at vurderingen af kvalitet skal foretages inden for tre temaer: 1) Den ældres selvbestemmelse, 2) Tillid til medarbejderne og borgernær ledelse og 3) Tæt samspil med pårørende, lokale fællesskaber og civilsamfund.

Det bekymrer os, at grundlaget for tilsynets vurdering af kvalitet i helhedsplejen er så løst beskrevet, som det er tilfældet, når der i bestemmelsen alene henvises til de tre bærende værdier i ældreloven. Vi savner en angivelse af temaer, som mere direkte har indflydelse på kvaliteten af helhedsplejen, herunder helhedsorientering, tværfaglighed, kontinuitet, relationer og kendskab til borgerens samlede livssituation etc.

I lovforslaget bemyndiges ældreministeren til at fastsætte de nærmere regler for vurderingen af kvalitet i helhedsplejen. Det fremgår, at der skal udarbejdes et generisk vurderingskoncept, men der står meget lidt om indholdet i vurderingskonceptet, og vi mener generelt, at det er for uklart, hvordan den bemyndigelse skal udmøntes. Vi hæfter os ved, at det bl.a. står anført, at der "ikke stilles større krav til plejeenhederne, end de med rimelighed forventes at kunne leve op til", og vi kan derfor frygte, at det bliver laveste fællesnævner, der sætter barren.

Når det er sagt, mener vi, at der er nogle gode overvejelser om metodevalg i lovforslaget. Det fremgår, at ældretilsynet i forbindelse med tilsynsbesøget vil følge og observere den daglige praksis, så der opnås indblik hverdagsrutiner og håndtering af komplekse situationer. Der står også, at ældretilsynet vil gennemføre borgerinterviews og evt. pårørendeinterviews. Vi mener, at netop observation og interviews er vigtige metoder i fremtidens tilsyn med ældreplejen – og skaber langt mere værdi end den gennemgang af skriftlige retningslinjer og dokumentation, som har fyldt alt for meget i tilsynet i de senere år.

Opsamling på tilsyn

Ældretilsynet skal mundtlig orientere plejeenheden om de væsentligste observationer og konklusioner i tilsynet og udfærdige en skriftlig opsamling på tilsynet på baggrund af den mundtlige orientering.

Danske Ældreråd mener, at der bør sikres åbenhed om resultatet at tilsynsbesøg og være et krav om offentliggørelse af den skriftlige opsamling. Det er ikke alene vigtigt for nuværende og kommende modtagere af hjælp og deres pårørende. Det er også vigtigt for opfølgningen på tilsynene og det løbende arbejde med kvalitetsudvikling.

Der gælder i dag en forpligtigelse til at offentliggøre tilsynsrapporter, og sådan bør det også være i fremtiden. For ældrerådene er tilsynsrapporterne eksempelvis et vigtigt redskab i dialogen med kommunerne om udviklingen af ældreplejen.

Med venlig hilsen

Inger Møller Nielsen
Formand

Trine Toftgaard Lund
Direktør